สำนักงานปลัดกระทรวง
8917
วันที่ 21 ต.ค. 2552 13.40

ที่ วท (ปคร) 5101/5207076

กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
ถนนพระราม 6 ราชเทวี กทม. 10400

19 ตุลาคม 2552

เรื่อง ขออนุมัติแผนแม่บทการพัฒนาระบบมาตรวิทยาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2552-2559)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร 0205/6749 ลงวันที่ 21 พฤษภาคม 2542

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แผนแม่บทการพัฒนาระบบมาตรวิทยาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2552-2559) จำนวน 100 ชุด
2. รายงานการประชุมคณะกรรมการมาตรวิทยาแห่งชาติ ครั้งที่ 3/2552 จำนวน 100 ชุด

1. เรื่องเดิม

1.1 ความเป็นมา

ระบบมาตรวิทยาแห่งชาติ (National Metrology System) ประกอบด้วย สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ ห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ ทดสอบและสอบเทียบระดับทุติยภูมิ และผู้ใช้บริการด้านมาตรวิทยาในประเทศ สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ เป็นห้องปฏิบัติการระดับปฐมภูมิ ทำหน้าที่พัฒนา จัดหา ดูแลรักษามาตรฐานด้านการวัดแห่งชาติ ได้แก่ หน่วยวัดและวัสดุอ้างอิงด้านการวัดของชาติ ห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ฯ ระดับทุติยภูมิ จะทำหน้าที่ถ่ายทอดความถูกต้องจากมาตรฐานด้านการวัดแห่งชาติสู่ผู้ใช้บริการด้านมาตรวิทยา ได้แก่ ภาคอุตสาหกรรมการผลิตและการบริการ เป็นต้น ระบบมาตรวิทยาแห่งชาติ จะเป็นหลักประกันความถูกต้องของการวัด การวิเคราะห์และการทดสอบ เพื่อให้ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพได้มาตรฐานตรงตามข้อกำหนดของประเทศคู่ค้า รวมทั้งเป็นหลักประกันในการคุ้มครองผู้บริโภค และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อให้สังคมไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดี

2/สถาบัน...

สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้เสนอขอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติแผนแม่บทการพัฒนาระบบมาตรวิทยาแห่งชาติ (ปี พ.ศ. 2542 ถึง พ.ศ. 2551) และคณะรัฐมนตรีได้ประชุมเมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2542 ลงมติอนุมัติในหลักการแผนแม่บทการพัฒนาระบบมาตรวิทยาแห่งชาติ ปี 2542-2551 ตามที่กระทรวง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเสนอ

1.2 ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ ได้ดำเนินงานพัฒนาระบบมาตรวิทยาแห่งชาติ ตามแผนแม่บทการพัฒนาระบบมาตรวิทยา ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2542-2551) โดยมีผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด จากการสำรวจและวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมพบว่าหน่วยวัดแห่งชาติด้านฟิสิกส์สามารถพัฒนาได้ประมาณร้อยละ 85 ตามความต้องการของประเทศแล้ว ส่วนมาตรวิทยาด้านเคมีและชีวภาพต้องการการพัฒนาอีกมาก เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการในประเทศ สำหรับห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ทดสอบ และสอบเทียบระดับทุติยภูมิ จำนวนประมาณร้อยละ 60 ได้รับการรับรองมาตรฐานตามสากลแล้ว ซึ่งสัดส่วนการกระจายไปสู่ภูมิภาคยังมีจำนวนน้อย กล่าวคือร้อยละ 85 ของห้องปฏิบัติการฯ ระดับทุติยภูมิตั้งอยู่ในภาคกลาง ในส่วนผู้ใช้บริการระบบมาตรวิทยาได้แก่ ภาคอุตสาหกรรมต่างๆ ยังมองไม่เห็นความสำคัญและประโยชน์ของระบบมาตรวิทยา ซึ่งมีผลให้ความสามารถการแข่งขันในเวทีการค้าโลกของผลิตภัณฑ์จากภาคอุตสาหกรรมไทยไม่สูงเท่าที่ควร เนื่องจากผลิตภัณฑ์มีคุณภาพไม่ตรงตามความต้องการของคู่ค้าอีกทั้งต้นทุนการผลิตสูงเกินกว่าที่ควรจะเป็น อันมีสาเหตุจากการวัดที่เกี่ยวข้องกับการใช้พลังงานและการควบคุมคุณภาพในกระบวนการผลิตไม่ถูกต้อง

เพื่อให้การดำเนินงานการพัฒนาระบบมาตรวิทยาแห่งชาติ มีความต่อเนื่อง มีทิศทางในการดำเนินงานที่ชัดเจน สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ จึงได้มีการจัดสัมมนา เพื่อระดมสมอง ระดมความคิดเพื่อการพัฒนาระบบมาตรวิทยา เมื่อวันที่ 9 กันยายน 2551 และมีการจัดประชุมระดมความคิดเพื่อวิพากษ์ (ร่าง) แผนแม่บทการพัฒนาระบบมาตรวิทยาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2552-2559) เมื่อวันที่ 30 มกราคม 2552 โดยผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย ผู้แทนจากองค์กรที่เป็นองค์ประกอบของระบบมาตรวิทยาในทุกระดับ ได้แก่ ผู้แทนห้องปฏิบัติการสอบเทียบ ผู้ประกอบการอุตสาหกรรม ผู้แทนภาคการศึกษา ผู้เกี่ยวข้องกับระบบมาตรวิทยาจากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ผู้แทนสมาคมมาตรวิทยาแห่งประเทศไทย ผู้แทนสมาคมห้องปฏิบัติการสอบเทียบแห่งประเทศไทย

3/ผู้แทน...

ผู้แทนสภาหอการค้าจังหวัด ผู้บริหารและพนักงานสถาบัน เพื่อจัดทำแผนแม่บทดังกล่าว และได้นำแผนแม่บทนี้เสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการมาตรวิทยาแห่งชาติ ครั้งที่ 1/2552 เมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2552 ครั้งที่ 2/2552 เมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2552 และครั้งที่ 3/2552 เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2552 โดยการประชุมคณะกรรมการมาตรวิทยาแห่งชาติ ครั้งที่ 3/2552 เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2552 ที่ประชุมได้พิจารณาให้ความเห็นชอบในหลักการและให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติต่อไป

2. แผนแม่บทการพัฒนาระบบมาตรวิทยาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2552-2559)

2.1 หลักการและเหตุผล

เพื่อให้การพัฒนาระบบมาตรวิทยาแห่งชาติ มีความต่อเนื่องทันต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งในประเทศและต่างประเทศ จำเป็นต้องมีการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาระบบมาตรวิทยาแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2552-2559) โดยกำหนดให้กรอบของแผนมีความสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล พระราชบัญญัติพัฒนาระบบมาตรวิทยาแห่งชาติ พ.ศ. 2540 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) แผนกลยุทธ์ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (พ.ศ. 2547-2556) และแผนปฏิบัติราชการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (พ.ศ.2552-2554)

2.2 วัตถุประสงค์

เพื่อใช้เป็นกรอบและแนวทางในการกำหนดทิศทางการดำเนินงานและเป็นกรอบในการจัดทำแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการของสถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาระบบมาตรวิทยาแห่งชาติ ให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ และความต้องการของผู้ใช้บริการในประเทศ อันจะนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

2.3 สาระสำคัญ

แผนแม่บทการพัฒนาระบบมาตรวิทยาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2552-2559) เป็นระยะเวลา 8 ปี ประกอบด้วยแผนยุทธศาสตร์หลัก 4 แผน ดังนี้

1) การพัฒนาสถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ และเครือข่ายพันธมิตรให้เป็นที่ยอมรับของนานาชาติ สามารถให้บริการมาตรฐานด้านการวัดแห่งชาติได้เพียงพอกับความต้องการในประเทศ และมุ่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านมาตรวิทยาเคมีและชีวภาพของประเทศให้เข้มแข็ง

4/2) การพัฒนา...

2) การพัฒนาห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ทดสอบ และสอบเทียบในประเทศ ให้มีคุณภาพและจำนวนที่เพียงพอกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคในประเทศ และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

3) การพัฒนากลุ่มผู้ใช้บริการมาตรวิทยาให้มีความรู้ ความเข้าใจ และเกิดความตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของระบบมาตรวิทยา

4) การส่งเสริมให้มาตรวิทยาเป็นเครื่องมือของรัฐในกิจการต่างประเทศ โดยการเสริมสร้างสัมพันธไมตรีอันดีและประสานความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน

2.4 ประมาณการความต้องการงบประมาณแผนแม่บทการพัฒนาระบบมาตรวิทยาแห่งชาติ

ประมาณการรายได้

ประมาณการรายได้ตลอดระยะเวลา 8 ปี (พ.ศ.2552-2559) ประมาณ 4,066 ล้านบาท

ประมาณการรายจ่าย

ประมาณการรายจ่ายตลอดระยะเวลา 8 ปี (พ.ศ.2552-2559) ประมาณ 4,066 ล้านบาท

2.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เมื่อแผนแม่บทการพัฒนาระบบมาตรวิทยาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2552-2559) ได้นำไปปฏิบัติในรูปแผนปฏิบัติประจำปี (Action Plan) โดยสถาบัน จะก่อให้เกิดผลดีต่อประเทศชาติ ดังต่อไปนี้

ผลผลิต จะทำให้ประเทศไทยมีหน่วยวัดและวัสดุอ้างอิงมาตรฐานของชาติเพียงพอรองรับความต้องการของผู้ใช้บริการในประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน มีห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ ทดสอบ และสอบเทียบ ที่มีมาตรฐานสากล กระจายอยู่ทั่วทุกภาคของประเทศ อันจะส่งผลให้มีการสอบเทียบเครื่องมือวัดเพิ่มขึ้น ผลการวัด การวิเคราะห์ และทดสอบของผู้ประกอบการในภาคต่างๆ ของประเทศมีความถูกต้องตามมาตรฐานสากล ยุทธศาสตร์การสร้างความตระหนักจะทำให้ผู้ใช้บริการมาตรวิทยาเกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องระบบมาตรวิทยา มีการฝึกอบรมการเรียนการสอนด้านมาตรวิทยา เพื่อพัฒนาบุคลากรที่อยู่ในระบบงานปัจจุบัน และเตรียมบุคลากรป้อนเข้าสู่ระบบ

5/งานใน...

งานในอนาคต ซึ่งจะเป็นผลทำให้ประเทศไทยสามารถยกระดับความสามารถด้านการวัดในภาคอุตสาหกรรม ตลอดจนการวัดในวงการแพทย์ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล ยุทธศาสตร์การใช้มาตรวิทยาเป็นเครื่องมือของรัฐในกิจการต่างประเทศ จะทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ตลอดจนผู้ประกอบการไทยสามารถไปดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับเครื่องมือวัดในต่างประเทศได้สะดวกขึ้น

ผลลัพธ์ ผลการวัดการวิเคราะห์และการทดสอบ ของประเทศไทยได้รับการยอมรับจากนานาชาติ เนื่องจากห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ ทดสอบและสอบเทียบของไทยได้รับการรับรองความสามารถตามมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น ภาคอุตสาหกรรมมีการพัฒนาระบบการวัด การควบคุณภาพ และได้รับการรับรองระบบคุณภาพตามมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น ทั้งนี้การวัดที่ถูกต้องทำให้ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพ ลดการสูญเสียวัตถุดิบและพลังงานในกระบวนการผลิต อันเป็นการลดต้นทุนการผลิต อีกทั้งประเทศไทยสามารถลดการสูญเสียเงินตราต่างประเทศจากการส่งเครื่องมือวัดไปสอบเทียบในต่างประเทศ และการสั่งซื้อวัสดุอ้างอิงมาตรฐานจากต่างประเทศ รวมทั้งยังสามารถหารายได้จากการจำหน่ายวัสดุอ้างอิงมาตรฐานที่ผลิตได้ในประเทศให้แก่ประเทศเพื่อนบ้าน ยุทธศาสตร์การสร้างความตระหนักจะพัฒนาให้ผู้ใช้บริการมาตรวิทยาเห็นความสำคัญและประโยชน์ของระบบมาตรวิทยา

ผลกระทบ ประกอบด้วยผลกระทบต่อภาคเศรษฐกิจ กล่าวคือ การดำเนินงานตามแผนจะทำให้ภาคอุตสาหกรรมสามารถเพิ่มศักยภาพการแข่งขันในเวทีการค้าระหว่างประเทศ โดยการขจัดการกีดกันทางการค้าด้วยมาตรการด้านเทคนิค (Techical Barrier to Trade: TBT) ที่อาศัยความได้เปรียบทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาเป็นข้อกำหนดคุณภาพของสินค้า มีผลทำให้เศรษฐกิจของประเทศเจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืน เกิดการลงทุนในธุรกิจส่งออกเพิ่มขึ้น เป็นการขยายฐานเศรษฐกิจของชาติ ผลกระทบต่อสังคม ประชาชนจะได้รับความรู้ความเข้าใจ เกิดความตระหนักถึงประโยชน์และเห็นความสำคัญของมาตรวิทยาในวิถีการงานและชีวิตประจำวันมากขึ้น ระบบมาตรวิทยาของชาติที่เข้มแข็งจะมีบทบาทสำคัญในการคุ้มครองผู้บริโภค ทำให้สินค้าอุปโภคบริโภคและการบริการมีมาตรฐานที่ดี นอกจากนี้การเกิดมีระบบมาตรวิทยาของชาติที่สมบูรณ์ทำให้เกิดความต้องการบุคลากรผู้มีความรู้ความสามารถทางวิชาชีพด้านมาตรวิทยาระดับต่างๆ เพิ่มขึ้น อันเป็นการสร้างงานสร้างอาชีพให้กับประชาชนในสังคม และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เกิดการสนับสนุนและเห็นความสำคัญของการวัด การวิเคราะห์ และทดสอบ ในกิจกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคของประชาชน และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สังคมเห็นความสำคัญของการควบคุมและตรวจสอบการปล่อยมลพิษของภาคอุตสาหกรรมสู่สิ่งแวดล้อม โดยจะต้องอยู่ในปริมาณที่ไม่เป็นภัยต่อสิ่งแวดล้อม อันส่งผลให้สังคมไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืน

6/2.6 **ความจำเป็น**...

2.6 ความจำเป็นที่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา

1) เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา 5 (1) แห่งพระราชบัญญัติพัฒนาระบบมาตรวิทยาแห่งชาติ พ.ศ. 2540

2) เป็นแผนแม่บทฯระดับชาติ ที่มุ่งแก้ปัญหา ตลอดจนมุ่งเน้นการพัฒนาระบบมาตรวิทยาของประเทศอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีผลกระทบระดับประเทศทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยเฉพาะภาคการส่งออก อันเป็นภาคเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ อีกทั้งยังเป็นนโยบายสำคัญข้อหนึ่งของรัฐบาลในการเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยในเวทีการค้าโลกอีกด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาอนุมัติแผนแม่บทการพัฒนาระบบมาตรวิทยาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2552-2559) เพื่อให้สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ ใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาระบบมาตรวิทยาของชาติ และใช้กำหนดทิศทางการดำเนินงานของสถาบันฯ และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ในการจัดสรรงบประมาณแผ่นดินต่อไปด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(คุณหญิงกัลยา โสภณพนิช)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยี

สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ
โทร. 0 2577 5100 ต่อ 4216
โทรสาร 0 2577 2736